

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

2025-

Nr.

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Aplinkos ministerija parengė ir teikia derinti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 13, 13¹, 22, 32, 36², 37, 39, 40, 49, 50, 51, 52 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 16, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Projektai).

Įstatymų projektų tikslas – skaidrinti ir paprastinti valstybinės žemės valdymą ir naudojimą.

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Aplinkos ministerija nuo 2022 m. pradėjo žemės valdymo ir naudojimo pertvarką. 2022 m. birželio 30 d. Seime priimti Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 ir susijusių įstatymų pakeitimai, kuriais pritarta valstybinės žemės valdymo ir naudojimo reformai. Aplinkos ministerijai nuo 2023 m. sausio 4 d. priskirta formuoti valstybinės žemės valdymo ir naudojimo politiką, miestų ir miestelių teritorijų ribose esanti valstybinė žemė perduota valdyti patikėjimo teise savivaldybėms. Antrajame valstybinės žemės pertvarkos etape, 2023 m. birželio 29 d. Seimas priėmė Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2115, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30(1), 35(1), 35(2) ir 66 straipsniais įstatymą Nr. XIV-2114, susijusių įstatymų pakeitimus.

Teikiamais įstatymų pakeitimais siekiama Konstitucinio Teismo ne kartą pažymėtų konstitucinių vertybių efektyvesnio įgyvendinimo: racionalių valstybės turto tvarkymo, jo tausojo ir didesnės naudos visuomenei. Šių tikslų siekiama sudarant sąlygas priimti tarpusavyje suderintus, laiku priimamus žemės valdymo, teritorijų planavimo, statybos, nekilnojamojo turto kadastro ir kitus sprendimus, formuoti vieningą šių sričių politiką, vykdyti efektyvesnę valstybinės žemės valdymo ir naudojimo priežiūrą užtikrinant sklandų visuomenei svarbių projektų įgyvendinimą ir kitų sprendimų priėmimą (Konstitucinio Teismo 2003 m. rugsėjo 30 d., 2007 m. liepos 5 d., 2007 m. lapkričio 23 d., 2008 m. birželio 30 d., 2009 m. kovo 2 d., 2010 m. vasario 26 d. nutarimai).

Konkretūs Projektuose siūlomi teisinio reguliavimo pakeitimai nurodyti Projektų aiškinamajame rašte.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektais siekiama tęsti valstybinės žemės pertvarką užtikrinant racionalių valstybinės žemės valdymą, siekiant didesnės naudos visuomenei.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės nuo 2024 m. sausio 1 d. tapo valstybinės žemės patikėtinėmis miestų ir miestelių teritorijų ribose, suteikiant savivaldybėms papildomo savarankiškumo ir perduodant patikėjimo teisę valdyti visą savivaldybės teritorijų ribose esančią valstybinę žemę, reikia pakeisti atitinkamus įstatymus.

Igyvendinant Projektus dalyvaus Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos ir savivaldybės. Planuojama skiriamų valstybės biudžeto asignavimų nemažinti, vertinant, kad jų pakaks, planuojama panaudoti ne daugiau biudžeto lėšų, nei šiuo metu naudojama.

Priėmus įstatymų pakeitimus, bus užtikrintas racionalesnis valstybinės žemės naudojimas. Procedūros, susijusios su valstybinės žemės valdymu, taps vieningos, nuoseklios ir kaimo gyvenamosiose vietovėse nesiskirs nuo miestuose ir miesteliuose atliekamų procedūrų. Įstatymų pakeitimai naudingi ir fiziniams asmenims tvarkant kasdienius klausimus, susijusius su valstybine žeme, ir juridiniams asmenims, kurių veikla tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su nekilnojamuoju turtu ir tenka spręsti valstybinės žemės valdymo ir naudojimo klausimus.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Žemės įstatymo 66 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „Aplinkos ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą <...>“. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad „Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti įvertinta, ar valstybinę žemę perdavus patikėjimo teisę valdyti savivaldybėms pasikeitė valstybinės žemės naudojimo efektyvumas, ekonominė nauda valstybės biudžetui ir (ar) savivaldybių biudžetams ir Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai perdavus žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkciją procesai tapo greitesni ir skaidresni.“ Atsižvelgiant į tai, bus stebimas nesuformuotos valstybinės žemės ploto mažėjimas, surenkamų lėšų, susijusių su valstybinės žemės valdymu, naudojimu ir disponavimu, į valstybės ir savivaldybių biudžetus padidėjimas.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Devynioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ programos nuostatos:

- 725 punkto nuostatos, numatančios stiprinti savivaldą, perduodant savivaldybėms patikėjimo teisę valdyti jų administracinėse ribose esančią valstybinę žemę kaimiškose teritorijose, tokiu būdu įgalinant savivaldybes veikti savarankiškai ir priimti tarpusavyje suderintus, laiku priimamus žemės valdymo, teritorijų planavimo ir kitus sprendimus, užtikrinančius darnų regionų vystymąsi;

- 496 punkto nuostatos, kuriomis numatoma subalansuoti vietos savivaldybių vykdomas funkcijas ir didinti savivaldybių veiklos savarankiškumą.

☐ Projektas neprieštaruoja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinamos (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė. Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.
☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.
☐ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.
☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.
☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).
☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projekte naujų sąvokų nėra.
☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.
☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

12. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

13. Konsultavimasis su visuomene interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte*) (**arba** Projektas viešosioms konsultacijoms paskelbtas (**arba** bus skelbiamas) interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus gali teikti (**arba** galės teikti) visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys ir konsultavimosi trukmė*)).

☒ Projekto skelbti viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neplanuojama.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Derinimo terminas (pažymimas tinkamas variantas):

- ☒ 12 darbo dienų.
☐ 5 darbo dienos.

15. Projekto rengėjai

Projektus parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vyresnioji patarėja, vykdanči grupės vadovo funkcijas, Algė Staniūnaitė-Tonkich (tel. +370 695 17731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt) ir šios grupės vyresnioji patarėja Erika Giedraitienė (tel. +370 696 75865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 13, 13¹, 22, 32, 36², 37, 39, 40, 49, 50, 51, 52 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 15 lapų.

2. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 13, 13¹, 22, 32, 36², 37, 39, 40, 49, 50, 51, 52 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 17 lapų.

3. Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 16, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.

4. Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 4, 16, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
7. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 11 lapų.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
9. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos ministerijos kanclerė

Sigita Vasiljevaitė

Erika Giedraitienė, +370 696 75865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt

ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Finansų ministerija;
2. Teisingumo ministerija;
3. Žemės ūkio ministerija;
4. Vidaus reikalų ministerija;
5. Ekonomikos ir inovacijų ministerija;
6. Energetikos ministerija;
7. Susisiekimo ministerija;
8. Krašto apsaugos ministerija;
9. Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
10. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos;
11. Lietuvos savivaldybių asociacija;
12. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba;
13. VĮ Turto bankas;
14. Valstybinė miškų urėdija;
15. Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija;
16. VĮ Registrų centras;
17. Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos darbuotojų profesinė sąjunga;
18. Lietuvos žemės ūkio taryba;
19. Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai;
20. Vyriausybės atstovų įstaiga.